

5891.

2284

1891.

Besti rahwa
Kasuline Kalender
1891

aasta tarwis pärast meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist.
Sel aastal on 365 päewa.

Märkide seletus.

● Noor: suu.

● Esimene weerand.

● Täis: suu.

● Viimne weerand.

P. = püha. — hom. = hommilul. — e. l. = enne lõunat. —

m. ja ' = minut. — p. = pärast ehk päew. — õht. = õhtul. —

p. l. = pärast lõunat. — l. = kell. — t. = tund.

Päewa- ja suu-warjutused.

Aastal 1891 on 2 päewa ja 2 suu warjutamist. Päewa warjutamised: 25. Mail ja 19. Nowembril, esimene Tartus nähtaw, teine mitte. — Suu warjutamised: 11. Mail ja 4. Nowembril, mõlemad Tartus nähtamad.

Aasta jagude muutmised.

- 1) Rewade algab 8. Märtsil kellu 11 õhtul.
- 2) Suwi algab 9. Juunil kellu 8 õhtul.
- 3) Sügise algab 11. Septembril kellu 8 hommikul.
- 4) Talw algab 10. Detsembril kellu 5 hommikul.

Kaks ristikest (**) nädala päewa arwu-numbri ees tähenbawad, et see on kiriku ehk kroonu-püha, mis kirikus pühitsetakse; üks ainus (*) tähenbaw, et päew on mälestuse p., mis kirikus ei pühitse, aga mil kohut ja kooli ei peeta.

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 30. Июля 1890 года.

Trükitud P. Daatmann'i kulu ja kirjadega Tartus.

Mita, Sumal!

Sel kuul on

Januar.

1. Kogu mis sa mõid, ja hoiu mis sa oled kogunud. See on tarkade tiwi, mis sinu tina tullaiks muudab.

2. Kolme aeja pead sa armastama: julgust, heldet meelt ja lõbusat meelt.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
---------------------------	--------	------------------------

Nääri p. Kristuse ümberlõikamisest. Euz. 2, 21.

**1 Teisip.	Nääri päew.	Selge.
2 Keisnäd.	Abel, Set	
3 Neljap.	Enof	Külmetab.
4 Reede	Metusala	
5 Laup.	Simeon	☉ 8, 5' e. l.

Kolme kun. p. Targad hommiko maalt. Mat. 2, 1-12.

**6 Pühap.	3 Kuninga p.	Lumesadu.
7 Esmasp.	Melchior	
8 Teisip.	Erhart	Külm
9 Keisnäd.	Kaspar	ja tuuline.
10 Neljap.	Paawli päew.	
11 Reede	Higinius	
12 Laup.	Rein	Heitlik ilm.

1. Püh. p. 3. Kun. p. — 12 aastane Jeesus templis. Euz. 2, 41-52.

13 Pühap.	Hilarius	☉ 2, 2' e. l.
14 Esmasp.	Robert	

31 päewa.

Nääri-kuu.

15 Teisip.	Feliks	
16 Keisnäd.	Erdbmann	Tuiskab.
17 Neljap.	Lõnise päew.	
18 Reede	Erwaim	Selge.
19 Laup.	Saara	

2. Püh. p. 3 Kun. p. — Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1-11.

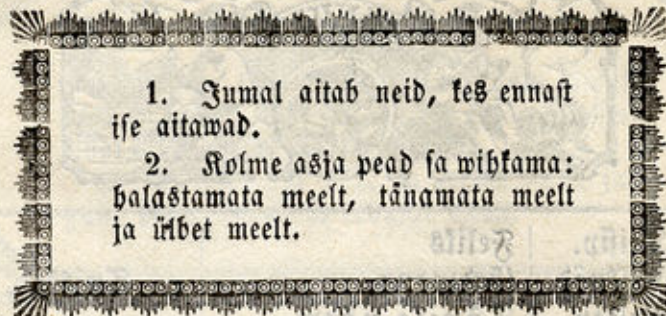
20 Pühap.	Fab. Sebast.	Lumesadu.
21 Esmasp.	Agnes	☉ 6, 29' e. l.
22 Teisip.	Wintfents	
23 Keisnäd.	Emerentsia	Külmad
24 Neljap.	Timoteus	ilmad.
25 Reede	Paawli ümb.	
26 Laup.	Hans	

3. Püh. p. 3 Kun. p. — Pidalitõbine ja päämehe sulane. Mat. 8, 1-13.

27 Pühap.	Krüsfostomus	Lumesadu.
28 Esmasp.	Kaarel	☉ 3, 59' e. l.
29 Teisip.	Samuel	
30 Keisn.	Ludowika	Heitlik ilm.
31 Neljap.	Polikarpus	

1 jaanuaril tõuseb päike: l. 8, 41 m., läh. looja: l. 3, 35 m.

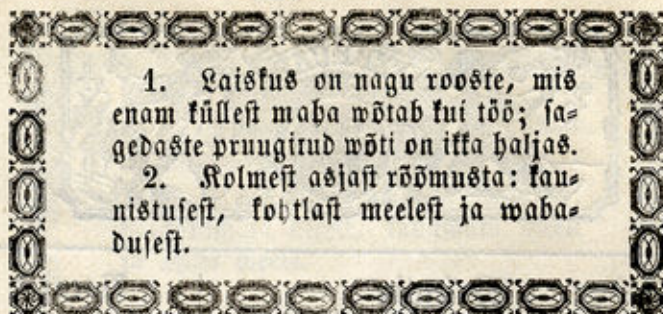
11	—	—	—	8, 27	—	—	—	3, 28
21	—	—	—	8, 7	—	—	—	4, 26

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Reede.	Brigita	
*2 Laup.	Küünla p. Maarja p.	Külm ilm.
4. P. p. 3 Kuu. p. — Jeesus ähwardab tumb ja merd. Matt. 8, 23—		
3 Pühap.	Hanna	☾ 8, 17' p. l.
4 Esmasp.	Weroonika	Lumesadu.
5 Teisip.	Ugate	
6 Keisnäd.	Doora	Udune.
7 Neljap.	Rikard	
8 Reede	Salomon	Sula.
9 Laup.	Apollonius	
5. Püh. p. 3 Kuu. p. — Umbrohi niso seab. Matt. 13, 24—30.		
10 Pühap.	Paulina	Külmetak.
11 Esmasp.	Eüwrosina	☾ 9, 5' p. l.
12 Teisip.	Karolina	
13 Keisnäd.	Beeninga	Tuuline.

14 Neljap.	Walentin	Parajad ilmad.
15 Reede	Israël	
16 Laup.	Tuula	
9. P. e. Krist. ülest. P. — Tööteghjad wilnamäel. Matt. 20, 1—16.		
17 Pühap.	Konstantia	Lumesadu.
18 Esmasp.	Konfordia	
19 Teisip.	Eufanna	☾ 9, 24' p. l.
20 Keisnäd.	Eufarius	
21 Neljap.	Ellu	Tuuline.
22 Reede	Peetri p.	
23 Laup.	Jobst	Segane.
8. P. e. Krist. ülest. P. — Külwajaft. Kuul. 8, 4—15		
24 Pühap.	Madise p.	
25 Esmasp.	Wiktör	Näntsakas. ☾
**26 Teisip.	Rektor	☾ 1, 38' p. l.
	Reisri h. sündimise päew.	
27 Keisnäd.	Klaudius	
28 Neljap.	Justus	Pilwine.
1 webruaril tõuseb päike: E. 7, 41 m., läh. looja: E. 4, 49 m.		
11	— — — —	7, 17 — — — 5, 13 m.
21	— — — —	6, 48 — — — 5, 36 m.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

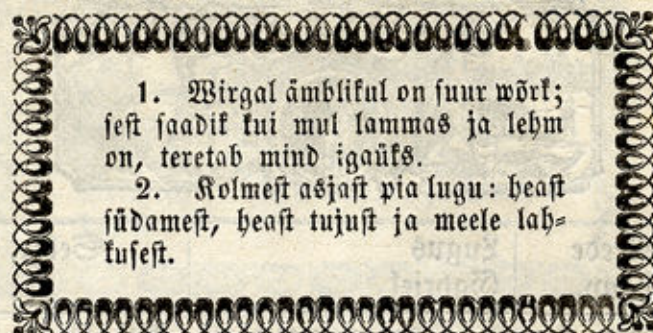
*1 Reede	Albinus	} Wõit nädal.	Sula.
**2 Laupäew	Keisri h. trooni vär. väha		

Paastu Pühap.	— Kristuse kannatamisest. Luut. 18, 31—43.	
3 Pühap.	Runigunda	Pehme tuul.
4 Esmasp.	Adrian	☉ 10, 58' e. l.
5 Teisip.	Wastla päew	
6 Keisnäd.	Tuha päew.	Päewa paiste.
7 Neljap.	Perpetua	
8 Reede	Isüprian	Kewade hakatus fell 11 õhtu.
9 Laup.	Prudentius	

1. Pühap. paastus.	— Kristust kiusatakse. Mat. 4, 1—11.	
10 Pühap.	Jenni	Lumesadu.
11 Esmasp.	Konstantin	
12 Teisip.	Gregor	☉ 2, 59' p. l.
**13 Keisn.	Walwe päew	
14 Neljap.	Matilde	1. Kwatember.

15 Reede	Eugus	Selge.
16 Laup.	Gabriel	
2. Pühap. paastus. — Kananea-maa naene. Mat. 15, 21—28.		
17 Pühap.	Trunta	Pilwine.
18 Esmasp.	Patritsius	
19 Teisip.	Joosep	Käntsakas.
20 Keisnäd.	Rupert	
21 Neljap.	Beenedikt	☾ 8, 17' e. l.
22 Reede	Rahwael	
23 Laup.	Leowil	Lumesadu.
3. p. paastus. Kristus ajab kurja waimu wälja. Luuk. 11, 14—28.		
24 Pühap.	Rafimir	Mistked
*25 Esmasp.	Paastu Maarja p.	ilmad.
26 Teisip.	Immanuel	
27 Keisnäd.	Gustav	☉ 10, 44' p. l.
28 Neljap.	Gideon	
29 Reede	Witlipina	Selge.
30 Laup.	Adonis	
4. p. paastus. Kristus sööb 5000 meest. Joann. 6, 1—15.		
31 Pühap.	Toots	Heitlik ilm.

1 märtsil tõuseb päike: k. 6, 25 m., läh. looja: k. 5, 56 m.
11. — — — — 5, 57 — — — — 6, 18 —
21. — — — — 5, 28 — — — — 6, 41 —

1. Virgal ämblikul on suur võrk;
sest saadik kui mul lammas ja lehm
on, teretab mind igaüks.

2. Kolmest asjast pia lugu: heast
südamest, heast tujust ja meele lah-
tusest.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Esmasp.	Leodora	
2 Teisip.	Theodosta	Räntsakas.
3 Keisnäd.	Ferdinand	
4 Neljap.	Ambrosius	☾ 3, 27' e. l.
5 Reede	Matthias	Pehme
6 Laup.	Ejblestin	ilmad.
5. p. paastus. — Jeesust wisatakse liividega. Joann. 8, 46—59.		
7 Pühap.	Aaron	
8 Esmas.	Liborius	Segane.
9 Teisip.	Bogislaus	
10 Keisnäd.	Esriel	Rülm wihm.
11 Neljap.	Hermann	
12 Reede	Julius	☾ 6, 52' e. l.
13 Laupäev	Justinus	

6. p. paastus. — Kristuse kisseiditmisest. Mat. 21, 1—9.

14 Pühap. | Palmi puude p. | Selge.

15 Esmasp.	Obadias	
16 Teisip.	Karissus	Heitlikud
17 Keisnäd.	Rudolph	ilmad.
**18 Neljap.	Suur Neljap.	
**19 Reede	Suur Reede	☾ 3, 38' p. l.
*20 Laup.	Sulpitius	

Eihawõtte Püha. — Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**21 Pühap.	1. Eihawõtte p.	
**22 Esmas.	2. Eihawõtte p.	9. kuu nädal.
*23 Teisip.	Jüri päew.	Segane.
*24 Keisnäd.	Albert	Wilu tuul.
*25 Neljap.	Markuse päew	
*26 Reede	Etjefias	☾ 8, 3' e. l.
*27 Laup.	Anastafius	

1. p. p. ülest. p. — Kinnipandub uksesest. Joann. 20, 19—31.

28 Pühap.	Tereesia	
29 Esmasp.	Raimund	8. kuu
30 Teisip.	Erastus	Udune.

1. aprillil tõuseb päike: l. 4, 57 m., läh. looja: l. 7, 5 m.
11. — — — — — 4, 29 — — — — — 7, 28 —
21. — — — — — 4, 5 — — — — — 7, 51 —

1. Usinusele soowisid tarwis ei ole.
 2. Kellel amet on, sellel on kapi-
 tal; kellel pea on, sellel on üks ka-
 sulik auuamet.
 3. Kolme asja põlga: laistust,
 lobisemist ja halba naljatamist.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Keßnäd.	Wolbri päew	nädal. Wihma sadu. ☾ 8, 51' p. l.
2 Neljap.	Sigismund	
3 Reede	† leidmise p.	
4 Laup.	Lorentina	
2. p. p. ülest. p. — Hea karjane. Joann. 10, 12—16.		
5 Pühap.	Kottard	7. fulmi nädal. Udu.
**6 Esmasp.	Diitrik Troont pär. sünb. p.	
7 Teisip.	Jetta	Soo ilm.
8 Keßnäd.	Stanislaus	
*9 Neljap.	Rigula päew	Pilwine. ☾ 8, 15' p. l.
10 Reede	Rordian	
11 Laup.	Pankraatius	
3. p. p. ülest. p. — üürise aja pärast. Joann. 16, 16—23.		
12 Pühap.	Neero	6. fulmi nädal. Hääd ilmad.
13 Esmas.	Serwaatius	
14 Teisip.	Kristjan	
**15 Keßnäd.	Sohwia Reidri Serra troontmise p.	

16	Neljap.	Peep	nädal.	Wihma sadu.
17	Reede	Herbert		
18	Laup.	Gerit		
4. p. p. ülest. p. — Kristuse äraminemiseft. Joann. 16, 5—15.				
19	Pühap.	Wilip	5. fulmi näd.	Selged ja
20	Esmasp.	Florian		soojad ilmad
21	Teisip.	Triinu		Pilwine.
22	Keßnäd.	Emilia		
23	Neljap.	Leontine		
24	Reede	Esther		
25	Laup.	Urbani päew	6. fulmi näd.	6, 13' p. l.
5. p. p. ülest. p. — Digest palumiseft. Joann. 16, 23—30.				
26	Pühap.	Eduard	4. fulmi nädal.	Müristamine
27	Esmasp.	Ludolw		ja wihma sadu.
28	Teisip.	Willem		
29	Keßnäd.	Maxsimilian		
**30	Neljap.	Taewa minem.		
31	Reede	Alide		

1. mail tõuseb päike: l. 3, 41 m., läh. looja l. 8, 13 m.
 11. — — — — 3, 21 — — — — 8, 33 —
 21. — — — — 3, 6 — — — — 8, 50 —

1. Birga mehe ainalt waatab nalg
küll sisse; aga ega ta teda sisse ei lase.
2. Ega magaja rebane kana finni
ei püia.
3. Kolme asjade eest astu wälja:
aun eest, isamaa eest ja sõbrade eest.

Nädalad ja nädalapäewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
1 Laup.	Kotshalt	Segane.
6. p. p. ülest. p. — Rõõmustaja. Joann. 15, 26, 27, 16, 1—4.		
2 Pühap.	Emma	2, 21' p. l.
3 Esmasp.	Piisu	5. fulwi nädal.
4 Teisip.	Widerika	Soojad
5 Keisnäd.	Boniwatius	ilmad.
6 Neljap.	Artus	
7 Reede	Lukretia	Udune.
8 Laup.	Medardus	

Neli pühi. — Pühast Waimust. Joann. 14, 23—31.

**9 Pühap.	Neli Pühi	2. fulwi nädal.	Suwe hakatus tell 8 õhtu.
**10 Esmasp.	Teine Püha		6, 59' e. l.
11 Teisip.	Barnabas		(2. Kwatember.)
12 Keisnäd.	Tiina		
13 Neljap.	Tobias		
14 Reede	Zetlow		Wihma sadu.

15 Laup. Wiidu | Heitlik ilm.

Kolmainu Jumala p. — Jeesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1—15.

16 Pühap.	Justina		
17 Esmasp.	Nikander	1. fulwi näd.	1, 3, e. l.
18 Teisip.	Homer		Palaw.
19 Keisnäd.	Kert		
20 Neljap.	Wlorian		
21 Reede	Rahel		Müristab.
22 Laup.	Tiit		

1. p. p. 3. a. 3. p. — Nikas mees ja Kaatsarus. Luuk. 16, 19—31.

23 Pühap.	Basilus		
**24 Esmasp.	Jaani päew		5, 46' e. l.
25 Teisip.	Wiiu		
26 Keisnäd.	Jeremias		Wihma sadu.
27 Neljap.	7 magaja päew		
28 Reede	Josua		Mistked ilmad.
*29 Laup.	Peetri Paawl. päew		

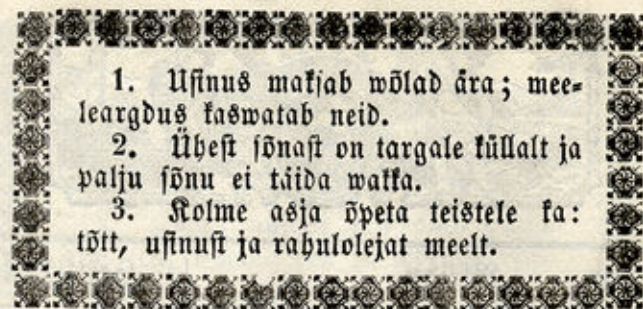
2. p. p. 3. a. 3. p. — Suurest õhtu söömaajast. Luuk. 14, 16—24.

30 Pühap. | Paawli mälet. päew | Selge ja soe.

1. juunil tõuseb päike: l. 2, 57 m., läh. looja: l. 9, 3 m.			
11. — — — — — 2, 56 — — — — — 9, 7 —			
21. — — — — — 3, 2 — — — — — 9, 4 —			

Juuli.

Sel kuul on

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutused.
1 Esmasp.	Leobald	Kaunis jõe.
2 Teisip.	Heina, Maarja p.	☉ 7, 16' e. l.
3 Keisnäd.	Kornelius	
4 Neljap.	Ulrik	Segane.
5 Reede	Anselm	
6 Laup.	Hektor	Wihma sadu.
3. p. p. 3. a. 3. p. — Arakadunud lambast. Kuul. 15, 1—10.		
7 Pühap.	Demetrius	Pilwine.
8 Esmasp.	Kilian	
9 Teisip.	Kirillus	☉ 3, 41' p. l.
10 Keisnäd.	7 wennaste päew	
11 Neljap.	Emmeline	
12 Reede	Hindrik	Ilus ilm.
13 Laup.	Mareti päew	
4. p. p. 3. a. 3. p. — Olge armulised. Kuul. 6, 36—42.		
14 Pühap.	Bonavent	Soojad
15 Esmasp.	Apostl. lahku.	ilmad.

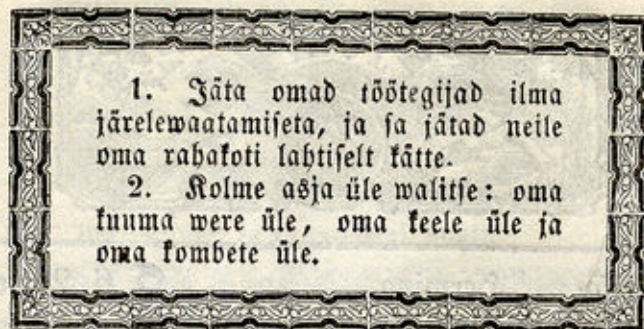
31 päewa.

Heina - kuu.

16 Teisip.	Hermina	☉ 6, 20' e. l.
17 Keisnäd.	Uleffius	
18 Neljap.	Rosina	Soojad
19 Reede	Haraldus	ilmad.
20 Laup.	Elias	
5. p. p. 3. a. 3. p. — Rohkest kala-saagist. Kuul. 5, 1—11.		
21 Pühap.	Daniel	Segane.
**22 Esmasp.	Maria Mg. p. Keiserin. nime p.	
23 Teisip.	Adelheid	☉ 6, 59' p. l.
24 Keisnäd.	Kristina	
25 Neljap.	Jakobi päew	
26 Reede	Anna	Müristab.
27 Laup.	Marta	
6. p. p. 3. a. 3. p. — Wartseride õigusest. Mat. 5, 20—26.		
28 Pühap.	Pantalon	Selge.
29 Esmasp.	Olewi päew	
30 Teisip.	Rosalie	Waitne tuul.
31 Keisnäd.	Kristwrid	☉ 10, 59 p. l.

1. juulil tõuseb päike: k. 3, 15 m., läh. looja: k. 8, 53 m.	
11. — — — — — 3, 33 — — — — — 8, 37 —	
21. — — — — — 3, 50 — — — — — 8, 17 —	

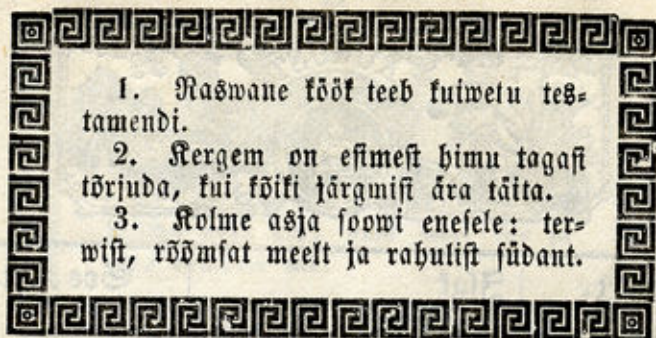

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Neljap.	Peetri wang. ol.	
2 Reede	Hannibal	Pilwine.
3 Laup.	August	
7. p. p. 3. a. 3. p. — 4000 mehe sündimisest. — Mark. 8, 1—9.		
4 Pühap.	Dominikus	Pitne täib.
5 Esmasp.	Dswald	
*6 Teisip.	Krist. äraselet. p.	
7 Keisnäd.	Tõnu	☉ 11, 15' p. l.
8 Neljap.	Gottlieb	
9 Reede	Romanus	Parajad ilmad.
10 Laup.	Lauritsa päew.	
8. p. p. 3. a. 3. p. — Wale-prophetiteft. Mat. 7, 15—23.		
11 Pühap.	Olga	Tuul.
12 Esmasp.	Klara	Wihma sadu.
13 Teisip.	Made	
14 Keisnäd.	Güsebius	☉ 1, 56' p. l.
*15 Neljap.	Rukk. Maar. p.	Selge.

16 Reede	Isak	Soe ilm.
17 Laup.	Henning	
9. p. p. 3. a. 3. p. — ülekohtusest majapidajast. Luuk. 16, 1—9.		
18 Pühap.	Helena	Ühetasased
19 Esmasp.	Sebald	
20 Teisip.	Bernhard	ilusad ilmad.
21 Keisnäd.	Rut	
22 Neljap.	Wilibert	☉ 10, 3' e. l.
23 Reede	Sakarias	
24 Laup.	Pärtli päew	Tuul.
10. p. p. 3. a. 3. p. — Jerusalemma ärarikimisest. Luuk. 19, 41—48.		
25 Pühap.	Ludwig	
26 Esmasp.	Katalie	Päewa paiste.
27 Teisip.	Jephart	
28 Keisn.	Auguste	Wihma sadu.
*29 Neljap.	Jaani pea mah. p.	
**30 Reede	Aleksander Keisri h. n. p.	☉ 12, 54' p. l.
31 Laup.	Rebekka	Hea ilm.

1. augustil tõuseb päike: k. 4, 18 m. läh. looja: k. 7, 58 m.
 11. — — — — 4, 40 — — — — 7, 24 —
 21. — — — — 4, 54 — — — — 6 56 —

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

11. p. p. 3. a. J. p. — Mariserist ja tõlnerist. Luuk. 18, 9—14.

1 Pühap.	Ekidiuš	Selge.
2 Esmasp.	Elisa	
3 Teisip.	Berta	
4 Keštnäd.	Meuš	Pilwine.
5 Neljap.	Natanael	
6 Reede	Magnuš	
7 Laup.	Regina	

☉ 6, 51' e. l.
Wišmasadu.

12. p. p. 3. a. J. p. — Kurbist ja keeletumast. Mark. 7, 31—37.

*8 Pühap.	Maria šündim. p.	Segane.
9 Esmasp.	Pruno	
10 Teisip.	Ulbertaine	Šügise haatus tell 8 hom.
11 Keštnäd.	Gerhard	
12 Neljap.	Siruš	Wilu wišm.
13 Reede	Amatuš	
*14 Laup.	Risti ülend. p.	

☉ 12, 54' e. l.

13. p. p. 3. a. J. p. — Preester ja Samaria-meesh. Luuk. 10, 23—37.

15 Pühap.	Nikodemuš	Šüäd ilmad.
16 Esmasp.	Jakobina	
17 Teisip.	Lambertuš	
18 Keštnäd.	Lõntš	(3. Kwatember.) Pilwine.
19 Neljap.	Lintš	
20 Reede	Marianne	☉ 2, 45' e. l.
21 Laup.	Matteuše päew	

14. p. p. 3. a. J. p. — Kümneš pidalitšbiseš. Luuk. 17, 11—19.

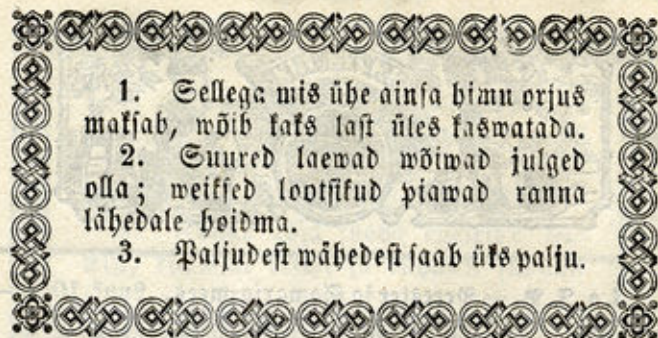
22 Pühap.	Moritš	Selge.
23 Esmasp.	Hosea	
24 Teisip.	Joann. saamise p.	Šahe kuul.
25 Keštnäd.	Kleowaš	
*26 Neljap.	Joann. õpet. p.	Selge.
27 Reede	Udolu	
*28 Laup.	Wenzešlauš	

15. p. p. 3. a. J. p. — Mammonaš. Mat. 6, 24—34.

*29 Pühap.	Mihkli päew	☉ 12, 44' e. l.
30 Esmasp.	Hieronimuš	

1. septembril tõuseb päike: k. 5, 26 m., läh. looja: k. 6, 25 m.

11.	—	—	—	5, 48	—	—	—	5, 56	—
21.	—	—	—	6, 10	—	—	—	5, 28	—

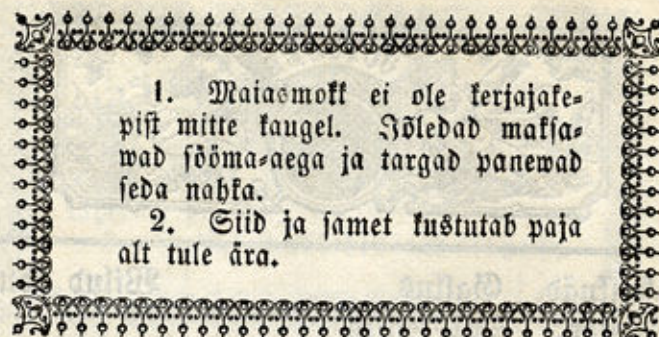
1. Sellega mis ühe ainsa himu orjus maksab, mõib kaks last üles kasvatada.
2. Suured laevad mõivad julged olla; weiksed lootfikud piavad ranna lähedale hoidma.
3. Palsjudest wähedest saab üks palsju.

Nädalad ja uädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
*1 Teisip.	Maarja t. ja eesp.	Tähe tuul.
2 Keisnäd.	Wolrat	
3 Neljap.	Simson	Pilwine.
4 Reede	Prants	
5 Laup.	Amalie	☾ 3, 32' p. l.
16. p. p. 3. a. S. p. — Raini-linna furnust. Kuul. 7, 11—17.		
*6 Pühap.	Lõikuse püha.	
7 Esmasp.	Maali	Wilud
8 Teisip.	Samuel	ilmad.
9 Keisnäd.	Taaf	
10 Neljap.	Arwid, Mai	
11 Reede	Burghard	Räntfakas.
12 Laup.	Walwrid	☾ 3, 43' p. l.
17. p. p. 3. a. S. p. — Wee=tõbiseft. Kuul. 14, 1—11.		
13 Pühap.	Angelus	
14 Esmasp.	Kai	Segane.
15 Teisip.	Hedwig	

16 Keisnäd.	Gallus	Wilud udused
17 Neljap.	Wlorentin	
18 Reede	Lukase p ääm	ilmad.
19 Laup.	Luutsius	
18. p. p. 3. a. S. p. — Suuremast káust. Mat. 22, 34—46.		
*20 Pühap.	Lutheruse õige usu üles wõtm. püha.	☉ 8, 20' p. l.
21 Esmasp.	Ursal	Lumesadu.
*22 Teisip.	Kaasani püha. Maarja p.	
23 Keisnäd.	Sewerin	
24 Neljap.	Hortensia	Külmad ilmad.
25 Reede	Krispin	
26 Laup.	Amendus	Segane ilm.
19. p. p. 3. a. S. p. — Alwatud inimesest. Mat. 9, 1—8.		
27 Pühap.	Kapitolin	
28 Esmasp.	Simon Judas	☉ 10, 33' e. l.
29 Teisip.	Hels	
30 Keisnäd.	Abfalon	Räntfakas.
31 Neljap.	Wolhwgang	

1. oktoobil tõuseb päike: E. 6, 32 m. lüh. looja: E. 5, 0 m.
 11. — — — 6, 55 — — — 4, 33 —
 21. — — — 7, 19 — — — 4, 8 —

1. Maiaemokk ei ole terjajape-
pist mitte kaugel. Võledad maffa-
wad sõõma-aega ja targad panewad
seda nahka.

2. Siid ja samet kustutab paja
alt tule ära.

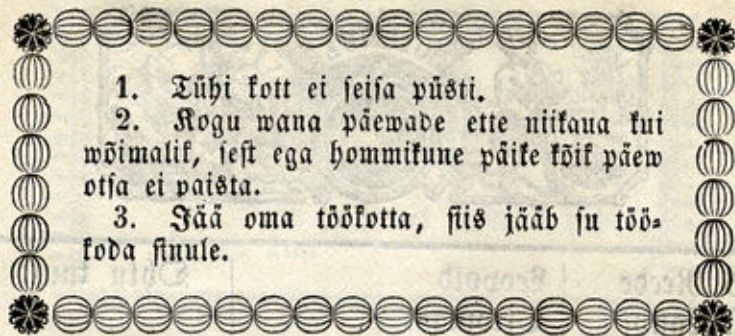
Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisefed.
1 Reede	Pühade päew	Tuuline.
2 Laup.	Hingede päew	
20. p. p. 3. a. J. p. — Pulma riidest. Mat. 22, 1—14.		
3 Pühap.	Tõleman	☉ 2, 3' e. l.
4 Esmasp.	Otto	
5 Teisip.	Lotta	Lumesadu.
6 Keisnäd.	Leonhard	
7 Neljap.	Enno	Külm.
8 Reede	Aleksandra	
9 Laup.	Teodor	

21. p. p. 3. a. J. p. — Kuninga-mehe pojaft. Joann. 4, 47—54.		
10 Pühap.	Martin Luther	Selge ilm.
11 Esmasp.	Martin piiskop	☉ 10, 13' e. l.
12 Teisip.	Jonas	Lumesadu.
13 Keisnäd.	Eugen	
**14 Neljap.	Widrik, Ap. Keiserinna sünd. p.	

15 Reede	Leopold	Shtu tuul.
16 Laup.	Ottomar	
22. p. p. 3. a. J. p. — Kawalaft sulaseft. Mat. 18, 23—35.		
17 Pühap.	Hugo	Miskel
18 Esmasp.	Esra	☉ 1, 32' p. l.
19 Teisip.	Elisabet	ja külmad ilmad.
20 Keisnäd.	Amos	
*21 Neljap.	Maria ohw. päew	
22 Reede	Kristina	
23 Laup.	Eleonora	Selge.
23. p. p. 3. a. J. p. — Kohtu rahast. Mat. 22, 15—22.		
**24 Pühap.	Suruute püha	Sula.
25 Esmasp.	Katrina päew.	☉ 7, 0' p. l.
26 Teisip.	Konrad	
27 Keisnäd.	Paabu	Udune.
28 Neljap.	Günther	
29 Reede	Ewart	
30 Laup.	Andrese päew	Tuul.

1. novembril tõuseb päike:	l. 7, 46 m., läh. looja: l. 3, 43 m.
11. — — — —	8, 8 — — — 3, 24 —
21. — — — —	8, 28 — — — 3, 11 —

1. Tühi kott ei seisa püsti.
2. Kogu wana päewade ette niiskana tui võimalik, sest ega hommikune päike tõik päew otša ei paista.
3. Jää oma töölotta, siis jääb su töö-
foda sinule.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
------------------------------	--------	---------------------------

1. Kristuse tulem. p. — Kristuse sisesõitmisest. Mat. 21, 1—9.

1 Pühap.	Arnold	Lumesadu.
2 Esmasp.	Käršna	
3 Teisip.	Kola	☉ 2, 40' p. l.
4 Keisnäd.	Barba	Parajad
5 Reijap.	Sabina	
**6 Reede	Rigula p. Troonipärija nimetäew.	talwised ilmad.
7 Laup.	Antonia	

2. Kr. tulem. p. — Wiimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25—36.

8 Pühap.	Maria saam. p.	
9 Esmasp.	Juhkum	
10 Teisip.	Judit	Talwe hakatus tell 5 hom.
11 Keisnäd.	Woldemar	☉ 7, 26' e. l.
12 Reijap.	Ottillie	
13 Reede	Eutšia	Luislab.
14 Laup.	Rikafius	

3. Kristuse tulem. p. — Joannes wangi-tornis. Mat. 11, 2—10.

15 Pühap.	Johanna	Rülmelab.
16 Esmasp.	Albina	
17 Teisip.	Hinno	
18 Keisnäd.	Kristohw	(4. Kwatemb.)
19 Reijap.	Lot	☉ 5, 7' e. l.
20 Reede	Abraham	
21 Laup.	Tooma päew	Selge.

4. Kristuse tulem. p. — Joannese tunnistus. Joann. 1, 19—28.

22 Pühap.	Beata	Tuuline ilm.
23 Esmasp.	Tohwer	Lumesadu.
24 Teisip.	Adam, Gewa	
**25 Keisnäd.	1. Jõulu p.	
**26 Reijap.	2. Jõulu p.	☉ 2, 59' e. l.
*27 Reede	Ewang. Joann.	
28 Laup.	Süüta laste päew	Rantsakas.

Pühap. p. Jõulu p. — Simeon ja Hanna. Luk. 2, 33—40.

29 Pühap.	Noa	Tuulised
30 Esmasp.	Daawid	ilmad.
31 Teisip.	Silwester	

1. detsembril tõuseb päike: p. 8, 44 m., läh. looja: p. 3, 5 m.

11.	—	—	8, 51	—	—	3, 7
21.	—	—	8, 51	—	—	3, 17

Sündinud asjade aja-artw.

Maailma loomisest arvatakse	5840 aast.
Kristuse sündimisest	1891 —
Tartu ehitamisest	861 —
Tallinna ehitamisest	672 —
Raamatu-trükkimise ülesõõtmisest	451 —
Lutheruse õige usu ülesõõtmisest	374 —
Peterburi linna ehitamisest	188 —
Bene riigi wallisuse alustusest meie maal	181 —
Suure kooil alustusest Tartus	89 —
Õduga-panemise hakatusest	88 —
Prantluse Bene maale tulemisest ja Moskwa linna põiemisest	79 —
Meie K. S. Aleksandri III. wallisuse hakatusest	11 —

Troonipääd,

mis kirjiku seaduse järel maa kirjutes tulewad pühitsebada.

- 1) Rüüla kuu 26. päeval. Keisri Majesteedi ja kõige Bene-riigi Walitseja Aleksandri Aleksandrowitschi sündimise päew.
- 2) Paustu kuu 2. päeval. Keisri Majest. ja kõige Beneriigi Walits. Aleksander Aleksandrowitschi trooni pär. p.
- 3) Lehekuu 6. päeval. Suurwüsti ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowitschi sündimise päew.
- 4) Lehekuu 15. päeval. Meie Keisri Aleksander Aleksandrowitschi troonimise päew.
- 5) Heina-s. 22. p. Keiserinna Maria Feodorowna nimep.
- 6) Õdituse-kuu 30. päeval. Meie kõrge Keisri Aleksandri Aleksandrowitschi nime päew.
- 7) Talwe-kuu 14. päeval. Keiserinna Maria Feodorowna sündimise päew.
- 8) Jõulu-kuu 6. päeval. Suurwüsti ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowitschi nime päew.

Meie suure Bene-Keisri suguwõsa.

Aleksander III. Aleksandrowitsch, kõige Bene riigi Isawalitseja, Keiser, ja Põhla Kuningas j. n. e. j. n. e., on sündinud 26. Weebruari 1845.

Maria Feodorowna, Keiserinna, Daani kuningas tütar, sünd. 14. Nowembril 1847. — Nende lapsed:

1. Nikolai Aleksandrowitsch, Suurwüsti ja Bene riigi auusärje pärija, sünd. 6. Mail 1868.
2. Gregor Aleksandrowitsch, Suurw., sünd. 27. Apr. 1871.
3. Aseutja Aleksandrowna, Suurw., s. 25. Märtsil 1875.
4. Michail Aleksandrowitsch, Suurw., sünd. 22. Now. 1878.
5. Olga Aleksandrowna, Suurw., s. 1. Juunil 1882.

Keisri Herra wennad ja õde, kes õndsas suure Keisri Aleksandri II. lapsed:

1. Wladimir Aleksandr., Suurwüsti, s. 10. Aprillil 1847
Tema abikaasa, hertsogina Maria, Suurbertsogi Meklenburg-Schwerini tütar; nende lapsed:
1) Kirill Wladimirowitsch, Suurw., s. 30. Sept. 1876. 2) Boris Wladimirowitsch, s. 12. Now. 1877. 3) Andreas Wladimirowitsch, s. 2. Mail 1879. 4) Helena Wladimirowna, s. 18. Jan. 1882.
2. Aleksei Aleksandr., Suurwüsti, s. 2. Januaril 1850.
3. Maria Aleksandrowna, Suurwüstinna, sünd. 5. Okt. 1853. Laulatatud 11. Jan. 1874 Inglismaa prints Alfred, hertsog von Edinburgiga.
4. Sergei Aleksandrowitsch, Suurwüsti, s. 29. Apr. 1857.
Tema abikaasa: Elisabet Feodorowna, Suurw., Hessen-Darmstadt Suurbertsogi tütar.
5. Pawel Aleksandrowitsch, Suurw. sünd. 21. Sept. 1860, laulatud Juuni-kuul 1889 Kreeka kuningas tütre Olga Gregorewnaga.

Õnsa kadund suure Keisri Nikolai I. lapsed:

- a) Konstantin Nikolajewitsch, Suurwüsti, sündinud 9. Septembril 1827. Tema abikaasa: Aleksandra Jossopowna, Suurwüstinna, Saksen-Altenburgi Hertsogi tütar, sündinud 26. Juunil 1830. Nende lapsed:
1) Nikolai Konstantinowitsch, Suurwüsti, sünd. 2. Febr. 1850. 2) Olga Konstantinowna, Suurwüstinna, sünd. 22. Aug. 1851. Laulatatud 15. Oktob. 1867 Kreeka-kuningaga. 3) Wera Konstantinowna, Suurwüstinna, sünd. 4. Febr. 1854. 4) Konstantin Konstantinowitsch, Suurwüsti, sünd. sel 10. Aug.

1858. Tema abikaasa: Elisabet Mawrikiwna, Suurw., Saksen-Altenburgi hertsogi tütar. Nende lapsed: Gabriel Konstantinowitsch, sünd. 3. Juulil 1887. 5) Dmitri Konstantinowitsch, Suurwürl, sünd. 1. Juulil 1860.

b) Nikolai Nikolajewitsch, Suurwürl, s. 27. Juul. 1851. Tema abikaasa: Aleksandra Petrowna, Suurwürlstina, Holstein-Oldenburgi printsi tütar, sünd. 21. Mail 1858. Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolajewitsch, Suurwürl, sünd. 6. Novembril 1856. 2) Peter Nikolajewitsch, Suurwürl, sündinud 10. Januaril 1864, laulatud 20. Juulil 1889 Montenegro würlsti tütre Militsa Nikolajewna.

c) Michail Nikolajewitsch, Suurwürl, sünd. 13. Oktob. 1852. Tema abikaasa: Olga Feodorowna, Suurwürlstina, Öndsa Badeni Suurhertsogi tütar, sünd. 8. Septembril 1859. — Nende lapsed:

- 1) Nikolai Michailowitsch, Suurwürl, sündinud 14. Aprillil 1859. 2) Anastasia Michailowna, Suurwürlstina, sündinud 16. Juuli 1860. 3) Michail Michailowitsch, Suurwürl, on sünd. 4. Oktob. 1861. 4) Georg Michailowitsch, Suurw., s. 11. Aug. 1865. 5) Aleksander Michailowitsch, s. 1. Aprillil 1866. 6) Sergei Michailowitsch, Suurw., s. 25. Sept. 1869. 7) Aleksei Michailowitsch s. 16. Detsbr. 1875.

d) Olga Nikolajewna, Suurwürlstina, sündinud 30. Augustil 1822. Laulatatud Würtembergi-kuninga Karl Friedrich Aleksandriga, sünd. 22. Febr. 1823.

e) Surnud Suurwürlstina Maria Nikolajewna ja Hertfog Maksimilian Leuchtenbergi lapsed:

- 1) Maria Maksimilianowna Romanowska, keiserlit printses, sünd. 4. Oktob. 1841. Laulatud 1863 Badeni printsi Wilhelmiga, sünd. 1829. 2) Nikolai Maksimilianowitsch Romanowski, keiserl. prints, sünd. 25. Juulil 1843. 3) Maria Maksimilian. Romanowska, keis. printses, sünd. 20. Märzil 1845. 4) Eugen Maksimil. Romanowski, keis. prints, sünd. 27. Jan. 1847.

5) Georg Maksimil. Romanowski, keis. prints, sünd. 17. Febr. 1852. Öndsa Suurwürlsti Michael Pawlowitsch tütar Katarina Michailowna, Suurwürlstina, sünd. 16. Aug. 1827; Meklenburg-Strelitsi hertsogi Georgi lell.

Laada-pidamise päewad Viwi- ja Gestimaal.

Nääri-kuul: 7. Riias, 3 p. Tartus, suur saksa laat 3 näd. Wörl, lina laat, 3 p. Orgital, 2 p. — 8. ja 9. Walgas, lina laat, 2 p. — 10. Haapsalus, 2 p. — 17. Koluweres, 2 p. — 21. Wolmeris, elaja ja hooste laat, 2 p. — 25. Pernus, lina ja hooste laat, 3 p. Willandis 3 p. Wolmeris, 6 p. 26. Reblastes, lina laat, 2 p. — 29. 30. Koluweres, 2 p. — Raplas, 3. Keedel pär. Nääri v. Künla-kuul: 2. Baltisf, 2 p. Wörl, 1 p. 2. Walgas ja 3. Willandis saksa laat, 8 p. — 4. Tartus, lina laat, 2 p. 6. Paides, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laat, 2 p. — Aubru mõisas, reede enne Wastla p. Pihulas, esmaspäew enne Wastla p. — 12. Kuresaares, saksa laat, 10 p. — 15. Willandis, lina laat, 3 p. Wönnus, lina laat 2 p. Riias, hooste ja fauba laat, 8 p. — 18. Jõhwis, 2 p. — 20. Disos, 2 p. — 22. Wörl, saksa laat, 8 p. — 25. Wolmeris, lina laat, 5 p. — 20. ja 21. Kivilo kõrri juures, 2 p. — 27. Lemsalis, lina laat, 2 p. Paastu-kuul: 10. Wast. Narwas, 3 p. — 10., 11. ja 12. Peeterburgi kuberm. Duduwa kreisis Stragowa luteruse usu kiriku juures. — 15. Paides. — 15. ja 16. Koffora mõisas Kallastekülas (Krasnagor) 2 p. — Keila kiriku juures, esmaspäew pärast 3. pühap. paastus. Jüri-kuul: Willandis, 8. päawal pärast Suurt neliap. — 10. Wörl linnas lojüste ja fauba laat, 2 p. — Walgutas, neliapäew enne Suurt neliapäewa. — 15. Alamustes (Krotusse kõrtsis) lojüste ja fauba laat. — 20. Annias, 2 p. — Rubja linnas (Hafelwerk Rujen) 20, 21., lojüste ja fauba laat — 20. ja 21. Uue-Stepa. — 21. ja 22. Walgas, hooste l. — 23. Wolmershof. —

25. Wana-Saffenhowis. — Palmsemõisas (Eestim.)
Witna kõrtsi j., kessnäd., neljap. ja reede pärast Lihawõtet.
Rakweres esmasp. ja teisip. 1 nädal pärast Lihawõtet.
Eepe=kuul: 1. Karilatses (Käbrifõrtsis), lojüste ja hooste
laat, 2 p. — 9. Nigula laat, Wõõbsus, Rāpina libelkonnas
— Loodi mõisas, päew pärast Taewaminemise p.

Jaani=kuul: 11. Wõnnus, 7 p. — 10. Mustwee alewis
(Tshornas), 3 p. — 18. 19. Rakweres, 2 p. — 20. Riias,
3 näd. Wõrul, 1 p. Tallinnas, saksa laat, 2 näd.
Palmfi mõisas (Eestim.), 3 p. — 20. Paides. — 22.
Willandis, 1 p. — 25. Walgas. — 27. Tallinnas, willa
laat, 8 p. — 29. Tarwastu mõisas 1 p. — 29. Tartus
ja Loodi mõis., 2 p.

Heina=kuul: 2. Vernus ja Karsti m., farja laat, 2 p.
— 20. Riias, willa laat, 3 p. Vernus, saksa laat, 3
näd. — 26. Wolmeris.

Õikuse=kuul: 1. Kuresaares, Jamma libell., Sere mõisas
3 p. — 10. Walgas. Lemsis. — 15. Helmes, 2 p.
— 24. Kosses ja Kosi mõisas. — 24. Uuemõis. (Wil-
landim.). 26. Killingi mõisas. — 28. Wõru linnas. —
30. Rantsu mõisas.

Mihkli=kuul: 1. Tori mõisas, Jaama libell., Kuresaare.
3 p. — 2. Abja ja Tammiste mõisas, 2 p. — 4. Rāp-
pinas 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 6. Taakerberas. —
8. Põlwa ja Rõuge kiriku juures. Tartus, 3 p. —
9. Abseli, Rastna, Purtniku mõisas. — 10. Patkūlas.
Oldre mõisas. Paides, 2 p. Wanas Salatsis ja Suures-
mõisas (Muhum.). — 10. Sūrgaweres, 2 p. — 13. Pe-
rawere m. Uuemõisas (Lõnna-Harjum.), hakkab kol-
mandamal teisip. Mihkli-l. — 13. Antsmõisas 2 p. —
14. Haapsalus, 2 p. — 15. Kuresaares ja Põltsamaal, 2 p.
Roorte ja Salatsi mõis. — 15., 16. ja 17. Peeterburgi
kubermangus Duduwa kreisis Strāgowa luteruse
usu kiriku juures. — 16. Kirepi m., 2 p. — 18.
Audru mõis. — 20. Wāndras, 2 p. Narwas, 3 p.
— 21. Sānnas. Wolmaris. Pālbistis, 2 p. —
Palmfi m., Witna kõrtsi j., üts nädal enne Mihkli p.

3 p. — 24. Wiljandis, Wõrus ja Lihulas, 2 p. —
25. Purtniku m., 2 p. — 26. Vernus ja Kuresaa-
res, 2 p. Tallinnas, 3 p. — 29. Tartus, 3 p. Wal-
gas. Kawanurme laat, Wastfeliina libelkonnas, 2 p.
Rakweres. Reblasie mõisas. Mihkle ja Keila kiriku
juures, 3 p. — Jõelehtmes, nädal pärast Mihkli p.
— Raplas, 1. reedel pärast Mihkli p.

Witina=kuul: 1. Kuresaares, Painaste ja Kaarma Suures
mõis., 3 p. — 2. Wastse mõis., 2 p. — 2.—4. Rakweres,
4. Kolores, 2 p. Pühajärwe m. Nuustaku laat. Jõhwis,
3 p. — 5. Awinurme m., Lohusu külas, kauba, lojüste ja
hooste laat, 2 p. Wõõbsus. — 6. Eutõnikis. Tarwastus,
2 p. — 9. Lemsis ja Tali wabrikus. — 10. Rāo
ja Mooskatse mõisas, 2 p. Kassinurme m., elaja ja
lina laat, 2 p. — 11. Laatre mõis. — 15. Eustiwere ja
Beski. mõisas, 2 p. — Oritu mõisa kõrtsi juures,
2 p. — 16. Wõnnus, 2 p. — 18. Wõniste ja Sindi
mõisas. — 19. Kulina mõis. — 20. Wāndras, 2 p. —
22. Nisfi mõisas. — 28. Wolmaris, 2 p. — 28
Jõgewa mõisas (Laišholm), 2 p.

Talwe=kuul: 1. Tartus, lina laat, 2 p. — 10. Must-
wee külas, 3 p. Wõrus, 2 p. — 10. Paides, lina
laat, 2 p. — 15. Wigalas, (Vānem.) lina laat, 2 p.
Woltweldi mõisas. — 20. Walgas, lina laat, 2 p. —
25. Wiljandis ja Wolmeris, lina laat, 2 p.

Jõulu=kuul: 1. Wast-Narwas, 3 p. Māgkiwi mõisas
Labe-kõrtsi juures. — 5. Põraweres, lina laat. — 6.
Wõõbsus. — 10. Wõnnus, lina laat, 2 p. Riias jõulu
l. funni 10. Nāāri kuul. — 12. Merjamas. — Ver-
nus, 3. Kristuse tulel. p., esmasp. ja teisipäew enne
Jõulu. — 13. ja 15. Wõrul, lina laat, 2 p. — 16. Pai-
des, lina laat, 2 p. — 27. Walgas saksa laat, 10 päewa.

Sündmused 1889 ja 1890.

Meie 19. aasta jadafond hakkab wananema; kui Jumal
meie eluiga piteudab, armas lugeja, siis algame selle kalendri

aastaga meie aastasadakonna viimist kümnekonda. Kõik mis oma aja ära on elanud, wananeb tõduneb, laguneb toost, langeb hauda ja asemele astub uus. Kõik mis looduses olemas, mis aja sees sünnib, on muutlik, on ajalik, on kaduv; igawene on üksnes Jumal ja „tema heldus on igawesest iga-
weste nende peal, kes teda kartwad, ja tema õigus jääb laste lastele uuele, kes tema seadust peawad ja kes mõtlewad tema käskmistele peale, et nad nende järele teewad.“ (T. I. 103, 17. 18).

Sest saadik, kui wägewa **Vene** kotta tiib maid war-
jab, on meie kodumaal kallis rahupõli walitsemas. Selle pila aja sees on siin maal endise aja sisseseadlused mitmes tükis ja mitmetpidi wananenud ja ibaldawad uuendamist, ja meie kõrge riigivalitsus on juba mõnest aastast saadik hakanud tarwilist uuendust nimelt koolide ja kohtude asjus toime saatma. No-
wembri kuul 1889 lõpetati Liwi-, Gesti- ja Kuuramaal endised kohtud oma kiriwase mitmekesidusega ja seati nende asemele uued kohtud, nagu neid kõrgeistonnis keiser Aleksander II. juba 25 aastat tagasi mujal kõigel Wenemaal sisse seadnud.

Aastal 1889 lõpetas siit maa kõige wanem saksakeelne päewaleht „Rigasche Zeitung“ oma iga ja ilumist — ja tõusis Riitawis elule uus wenefeelne leht „Прибальтийскій край“ ja Tallinnas algas teine wenefeelne leht „Ревельскій городской листок“ aastal 1890 ilmuma.

Riia-Pihwa raudtee, mille üks haru Tartusse käib, sai walmis a. 1889.

Selsamal aastal algas elule „Liwimaa arstide selts“ ja peab iga aasta ühe koosoleku.

Hälselt suikus surma sülle Kasanis 4. Mail 1890 meie Dr. Mihkel Beske. Rahu tema põrmule!

Sügisil 1889 ja talwel käis haruldane üleüldine haigus — influenza — meie maalt ja üleüldse terwest **Europast** läbi ja wiis mõndagi inimese waraselt hauda.

Kewade 1890 pani kuuluse würrst Bismarck kui **Saksa** riigikantsler oma ameti maha.

Brasilia keisririik Lõuna-Amerikas on priiriigiks ümber muudetud.

Inglisriigi walitsus on Helgolandil saare wahetamise teel ühe osa Afrikamaa eest Saksariigile jätanud.

Praegu, Jaani-päewa ajal 1890, kuulusse **Hispanias** ja **Italias** hirmus kolera tõbi lahti olema peasnud.

J. W. Jannsen †.

„Ondjad on rahundudjad, sest neid piab Jumala lapstiks hüütama.“ See pühakirja sõna oli temal kirstutirjaks, kui teda juulikuu algusel hauda kanti. — Ajaratas weereb ruttu edasi; ega noorpõlw teda wist palju enam ei tunnudki, sest et ta kõigekõrgema määrast mööda juba aastat kümme enne surmatundi oma tööriistad käest pidi maha panema. Aga meil wanematel inimestel ei olnud meie armas „postipapa“ küll kellelgi tundmata, meie tundime teda juba noorest põlwest — lugesime suure himuga tema „Sõnumetoojaid“, tundime ja tarwitame tema „Siini laulukannelt“, ootasime iga nädal tema „Perno Postimeest“ ja hiljem tema „Gesti Postimeest“, kus „sae tuba, magus jutt“ alati lõbus ja kena lugeda oli. Wõi kes ei mäleta seda, kuidas aastal 1869 Gesti priiuse 50. aastane juubelipidu ülikauniste „esimeses armastuses“ ära peeti, kus Jannsen pidu hing ja põhjendaja oli. Ühel aastal Gesti priiusega (1819) on J. W. Jannsen sündinud. Kümme aastat hiljem, 1879, peeti Jannseni juhatusel teine üleüldine laulupidu. Wõi kellel on see teadmata, et Jannsen „Wane muine“ seltsi on põhjendanud. See kõige esimene Gesti selts pühitses nüüd oma 25. aastast mälestuspäewa, kuid selforral ei olnud seltsi alustaja ning esimene president Jannsen mitte enam elawate hulgas.

Kirjutusfulg ja taktitepp oliwad tema tööriistad, misga tema oma rahwa seas aratawat ja elustawat mõju walmu-
haridusele ja laulu- ja mängukooside idanemisele on sünnita-
nud — küll enam kui keegi teine. Tema jutud ja kirjad ei jää unustusesse; praegu on nad Laatmanni trükitojast uuesti ilmunas ja rahwa sekka minemas.

Nüüd puhkab ta oma eluwaewast ja wäsimusest. Singa rahus, armas kallis mees! Sinu ülitähtsat ja ülitulusat tööd ja tegewust tahame meie, sinu sugurahwas, mälestada ja kalliks pidada ja sinu mälestust auustada põlwest põlweni.

Dr. M. Weste †

Raasani linnast tuli häiline ootmata surmasõnum, et Dr. M. Weste seal 4. Mail häitselt ära surnud. Weste oli alles oma kõige paremas meheias, ta ei olnud wanem kui 47 aastat. Ta oli oma lohte lõbusa olekuga meile kõigile tuttav. Niisama tuttav on ka, et ta oma sugurahwale kõigest hingest head soowis. Kui õpetatud mees kirjutas ta Gesti-keele healte-õpetuse, kui kirjamees ja laulik on ta mitmed raamatud kirjutanud ja oma luuletatud laulusid ja rahwasuust kogutud laulusid wälja annud. Aleksandri-kooli asjus ja Kirjameeeste seltsis oli tema omal ajal üks kõigetegewamatest liikmetest. Rahu tema põrmule ja armastusesse jäägu tema mälestus!

Hirmus õõ.

Rootene raudtee-wahtide elust.

Kui sina, armas lugeja, raudteefuga sõites wagoni aknast wälja waatad ja iga paari wersta taga raudtee-wahti ehk tema naist wahimajakese kohal raudtee ääres oma lipufesega näed seisma, funi rong mööda wurab, ega sa siis küll ei aima ega mõista arwata, kui raske nende raudtee-wahtide leiwaluke on, kui suur nende wastutamine, kui hoolsat walwamist ja nõrkumata kohuse-täitmist nende amet ööd kui päewa nõuab, sest ei sadade ja tuhandate reissjate õnn ja õnnetus, elu ja surm nende walwamise kaalu peal seisab. Järgmisest looksest mõiksid sa kahesugust õpetust wõtta: esiteks, et need waesed libilabased inimesed, kes seal raudtee ääres mööda weikestes wahimajakeses asuwad ja oma ameti kohust truuks täidawad, tõeste suurema lugupidamise ja auu wäärilised on,

fui mitmed ja mitmed suured ja toredad inimesed maailmas, kellel muud tähtsust ei ole, kui et nad ennast seaduse wastu eestimast hoiawad ja oma raha ja rikkust inimeste selka lasewad liikuma peaseada; teiseks, et olgu ja mis ametis wõi teenistuses iial tahes, sa ainult siis midagi wäärt oled ja ainult sellest tõstid südamerahu wõid leida, kui sa oma ameti kohust ikka ja alati hoolsaste ja täieste täidad.

1.

Kange tuul ja torm puhkus ja möllas mööda maad, otsefui tahaks ta kõik ära pühtida, mis eest leiab. See oli kewade tulekul, Aprili fuu algusel, õhtu läks ruttu pimedaks, taewas oli täis pilwi, tormi jõud kaswis kangemaks. Metsa puud mardusiwad kui pilpad ja ka raudtee-rongid ahwardas torm rööbastelt kõrwale heita, aga seda ta ei suutnud, ei läinud tal ka mitte korda, punastest laternatest, mis raudteewahi maja juures ülewel mastipuu otsas, tuld ära puhkuda. Küll ta raputas ja wapusas mastipuu kallal, aga see jäi püsti seisma ja mõlemad punased laternad jäiwad heledaste paistma, märguandmiseks rongidele, et siin tuleb peatada, ja seda hoiatus oli neil seekord wäga tarwis, sest hädaoht oli ahwardamas.

Tund aega warem oli wahimajas weikeses tuakeses kolm õnnelik hinge, kes pealt näha marutuulest suurt ühtegi ei hoolinud. Rapsuke magas kättis rahuliselt, teda ei aratanud maru möllamine mitte, sest ta oli sellega harjunud, et raudtee-rongid mööda sõites mürinad tegiwad ja majakesest tüfiks ajaks wärisema paniwad. Ja teewahit Märt Mätas ja tema naene Anna oliwad ka kartuseta, sest ega see esimene kord ei olnud, et õõsine marutuul nende majakese ümber mühas.

Õnnelikus abielus elasiwad nad siin juba kaks aastat ja nende weike wahimajake oli nende weike maailm, kus neile rõõmu ja muret osaks jagati, niisamuti kui teistele inimestele suures maailmas.

Raudtee kätis siin metsast läbi ja külasid lähedal ei olnud. Kord nädalas sõitis teemeister oma auruwankriga teed läbiwaatamas. Seal wankri peal oli weel teine tool ja sinna

tohtis meie teewahi naene Anna aset wõtta ja nõnda linna sõita, et nädala moona sisse osta; õhtu sõitis ta niisamuti jälle linnast tagasi, wõi mõnikord ka mõne kilarongiga, kes siis wahimajakese kohal wähe peatas, kuni Anna maha astus. Oma korda mööda sõitis üks masin oma prahi-wagoniga iga nädal läbi, kes teewahitidele nende ameti tarwituse-asju wälja jagas, nagu määritse õli, tööriistu j. n. e. Oli teewahitidel kord midagi teada anda, kas teemeistrile wõi lähema raudtee-jaama walitsusele, siis kirjutasid nad seda ühe paberilehe peale, pistisid lehe lati otse lõksu wahela, andsid lähimes wale kilarongile märku „tasa sõita“ ja ulatasid siis wahimaja kohal kirja rongijuhile kätte.

Nende elu ja amet seol raudtee äärt mööda üfistutes majakeses on üsna isearaline: wähe rõõmu, palju hoolipidamist, raske wastutamine.

Sel tormisel õhtul nüüd, kui meie teewahit Mätas ja tema naene Anna oma magawa lapsukesse kätti kõrwale istusid, ei aimanud kumbki, mis õnnetus ja ahastus neile lähema tunni aja sees osaks oli arwatud. — „Ma pean minema, Anna“, ütles Mätas silmi seinakella peale heites; „tunni aja pärast tuleb rong. Ma pean oma tee läbi katsuma; niisugusel õöl kui praegu, on seda kahewõrra tarwis.“ Neid sõnu rääkides, tõusis ta istmelt, wõttis laterna ja pani tule põlema.

Raasel oli küll muret oma mehe pärast, sest et õõ wäga pime ja tormine, aga ta ei lausunud sõnagi, ta astus mehega uksest wälja ja waatas talle järele, kuni ta laterna tulukesse wälkumist enam ei näinud. Siis astus ta jälle tuppa tagasi, pani ukse lukku ja istus lapsukesse kätti kõrwale pingi peale.

Tunni aja järele pidi Märt tagasi jõudma, tal oli hulk teed kuni teise teewahi piirini läbi kaistuda, ta pidi wõtmega katsuma, kas kruwid kõik weel kindlad, pidi waatama, kas rõõped terwed ja kas tee peal mingit takistust ees ei ole.

Wahete wahel waatas Anna weikesse seinakella peale, ta teadis küll, et see waatamine midagi ei aita, aga tal läks aeg wäga igawaks ja süda jäi rahutumaks.

Viimaks oli ometi juba ligi kolmweerand tundi möödas seist saadil, kui Märt ära läks, nüüd wõis ta iga filmapilt tagasi jõuda. Marutuule hulumine läks ifka toledamaks, kord oli see kuulda, kui pikke müristamine, mis maja seinad põruma pani, kord jälle kui kangelst lähinewa rongi mürin. Anna teadis, et see rongi mürin ei wõinud olla, sest nüüd rongi weel tulemas ei olnud, ammugi mitte sealt küljest, kust torm puhkus. Ja ometi! naene karras püsti hirmu pärast, kui ta põrandut jalga all tundis wärisema — üks rong lähines hirmus kange kiirusega.

Anna rutas uksest wälja. Õõ oli kottipime, ei mingit walgust, ei ühtegi rongi laternat näha, ja ometi muras rong oma mürinaga ja kolinaga kiireste lähemale, et maarind pöörus — ja nüüd kihutas pime määratu must kogu toleda kiirusega sealt mööda, otsefui oleks tondid raudteed sõitmas. Arakohkunud Anna ei jõudnud hirmulisa tagasi suruda.

Lähemal filmapilgul täitis uus hirm ja jäledus tema südant, sest häktselt mõistis ta ära, mis see imelik nähtus, see haruldane sõit ilma masina wileta, ilma laterna tuletatähendab: see ei wõinud muud olla kui wagonite kogu, mida tormi-tuul teise jaama juurest liikuma pannud ja nüüd tagasi järele puhkudes ifka edasi kibutanud.

Oma mehe suust oli Anna mitmest juhtumisest kuulnud, kuidas kange tuul omapead oli wagonid sõitma pannud, talle tuli nimelt üks jutustus selgeste meelde, et marutuul kord terwe rongi tühja wagonid sõitma pannud, et need oma sõidu peal ühe juure raske rautatud wärawa ühe jaama juures kange hooga läbi murdunud ja ifka edasi kibutanud, kuni nad wastutulewa rongiga hirmsaste kofku põrkunud.

Ja kus oli nüüd tema mees? Küllap ta nüüd tagasi tulemas pidi olema ja nõnda selle toleda rongile otse wastu tulema. Kui ta kange tuule pärast wagonide tulekut ei märganud — mis siis? Siis oli ta sadunud!

Nõuuta seisis waene hirmunud naene ja kuulutas. Aga midagi ei olnud kuulda, muud kui maarutuule lõõsumist.

Aga nüüd kõlas hele kellalõõkide helin läbi õõpimeduse:

see oli elektrifella märguandmine, et reisirajate-rong lähemast jaamast sõitma hakkab.

Nüüd oli siis kaks rongi üks teisele vastu sõitmas. Kedagi ei olnud, kes sõidurongi oleks saanud hoiatada, ta pidi wagonite rongiga kokku põrkama. Ilma aimamata sõitsivad need õnnetumad otse surma suhu! Mis waene Anna seda mõteldes omas südames tundis, kes jõuab seda seletada!

2.

Kui teewahet Märt Mätas naesest ja lapsest oli lahkunud ja oma tee läbikatsumist alganud, sammus ta agaraste õppimedes edasi, pidi aga sagedaste kõigest jõuust wasta toetama, et tuul teda mitte otselt maha ei tõulaks. Laternat warjas ta oma kehaga tuule eest. Üksnes laterna abil oli tal tee läbikatsumine ja enese edasimineku võimalik. Aga ta teadis ka, et ta oma laternat mõis uskuda, sest see oli otse tormise ilma tarwis tehtud. Paks klaas kaitstes tuld ja kuna õhku põlemise tarwis küllalt sisse peasis, ei saanud ometi kõigekangem tuul tuld ära kustutada.

Aeg ajalt läbi Mätas tugewa fruwirõtmega rööbastele pihta, et katsuda, kas mõni rööbas mitte katkine või lahtine ei ole; ja iga wiite sammu järele lastis ta laterna walguist hoolega tee peale paista, et näha, kas teel mingit takistust ees ei ole.

Nõnda edasi minnes hakkas ta juba oma teepiiri lõpule lähinema. Nüüd oli veel tüfise teed ees, mille läbikatsumiseks ta hõlpsamalt lootis toime saada, sest siin oli üks käänafoht ja siis oli tee mäerinnakust läbi kaewetud, nõnda et kahel pool teed maaseinad seiswad, ülewal äärt mööda suured jämedad oksapund. Seal lootis Märt wähe warju leida tuule wastu, et jälle hinge tagasi saaks tõmmata, sest alaline tuule lõõtsumine ja surumine selja tagast, ei lastnud dieti hingata. Juba oli ta teekäänafohi peale jõudnud, kust warjaw kaewetud tee algas, seal kuuleb ta korraka suurt praginat ja tunneb, et mingi nägemata wõim teda maha wisab. Latern meeres tal kääst, kullus kõninal puruks, tuli kustus, ja Märdi meele mõistus kadus.

Kui kaua ta uimastuses maas olnud, sellest ei saanud ta aru. Aega mööda hakkas ta meel jälle selgima. Mingi wägew wõim surus teda maad wastu, ta hakkas kättega enese ümber kimpima, tõmbas aga käed jälle tagasi, sest igal pool torakaswad kuuse oksad. Ta katsus selle lihtsawa asja alt peaseda ja üles tõusta, aga ei peasenud. Ta märkas, et pea kangeste walutab, kui ta käega pead katsub, tunneb ta sooja wedelikku sõrmede wahel jooksuma — pea jookseb werd. Uus minekus ahwardab tema meele mõistuse mätta. Ta on nagu joobnud, kes omast olekust diete aru ei saa. Kuis sai ta puu okste wahel? Mis oli temaga sündinud? Dõ on kottipime, mingit asja ei saa näha, kuid tormi kohamist kuulda.

Seal läib mõte nagu wälf Mätta pealt läbi: ülewal kaldal on tuul mõned puud maha murdnud ja neid alla wisanud, ja üks on teda trehwanud, wiist üks peenem oks, sest muidu oleks ta pea purustatud.

Kui kõik mitte nii hirmus pime ei oleks, kui wähegi aru mõiks saada! Tema käed otsiwad laternat; ei leia, aga sõrmede alla juhtub üks külm asi, raud, teerööbas. Siis otse tee peal on maha murdunud puud ja nende alla Märt matetud. Mõne minuti pärast tuleb sõidurong ja sõidab otse selle saaduwirna sisse, ja ka Märt ise on kadunud, kui tal mitte õnneks ei lähe siit okste wangitusest peaseda. Tema pea ei juuda enam mõelda, ja ometi selgib talle korraka üks mõte, mis kõike tema elujõudu lõikete õhutat, et temal kohus on, rongi hukkawinemisest peasta ja kõiki neid raudteeametnikka ja reisirajaid, kes rongis on. Ta peab siit puu oksade wahelt wälja peasema, maksu mis maksab.

Ta katsub, kas patronitafl alles mõöl, leiab et see seal ja et seal mõned plahwatuspatronid sees on, mis ta rööbastele külge wõib kiini panna, et rongijuhti weel wiimisel filmawilgul hoiatada. Laternat ta enam ei hakka otsima, see oleks asjata töö ja ajawitmine. Ta tõmbab hinge, mõtab kõike oma wiimist jõudu kokku, ja talle läheb õnneks, okste wahel edasi nihkuda; ta tunneb, kuidas tal murdunud okste ja oksate wahelt läbi tikkudes riided ihu pealt katki rebene-

wad; aga ta ei anna järele, kuni ta wiimaks wälja peaseb. Ta tõuseb püsti, ronib puu tüvedest ja okstest üle, aga mida enam ta ronib, seda rohkem näilse neid ees olema. Siin peab üks lange tuulepööris olema läbi läinud ja palju puid maha keerutanud.

Wiimaks hakkab puude ladem ju wähemaks jääma, ta läheb kästlaudu rõõpaid mööda edasi ja leiab, et enam taktistust ees ei ole.

Weel ei ole lähinewa rongi laterna paistust mitte näha. Kui ta aga mahti saab, katkijada sammude taktistuse kohast eemal plahwatuspatrioni rõõpa külge panna, siis saab rongijuht plahwatuse läbi hoiatatud ja võib rongi peatada ja õnnetust ära lõigata.

Kui Märtil tema latern alles oleks, siis ta võiks selle wehklemise läbi rongijuhti hoiatada, aga nüüd on ainus wiimne nõuu plahwatuspatrioni panek. Kõigest jõust tõttab ta edasi.

Pimedas ei saa ta aru, kui kaugel ta juba sellest kohast on, kus puude saat teel maas on; aga ta arwab, et juba jõuab hoiatusmärgi panna. Ta kummardab maha ja katsub kotta leida, kus üks rõõpe otsa wastastikku on, sinna võib ja siis patrioni traadiga kruwi külge kinnitada.

Praegu näeb ta, nüüd küll alles kaunis kaugel, üht iseäralist walgust paistma, ja rutuga kisub ta patrioni taskust wälja ja hakkab hirmuwärinaga ja külma köhmetanud kätega seda rõõpekruwi külge kinnitama. Ta teab, need üks walguse punkti on lähinewa rongi laternad. Mõne minuti pärast jõuab rong siia. Wäerõimu sunnib ennast wõrsoostust ja waewa nägemisest nõrgestatud mees tööle, et patrioni õigeste saaks rõõpe külge kinnitada, aga sõrmed, mis külma kanged ja okste wahelt wälja tihkudes weriseks saanud ja tuimaks jäänud, tema sõrmed ei taha enam sõna kuulda. Kui ta juba arwab, et esimene ja teine traadi ots kruwipea külge on saanud kinni mässitud, ja pimedas teisi traadi harusid katsub tätte saada, katab patron juba jälle maha ja ta peab teda uueste taga otsima ja hakkab teda uueste rõõpa külge mässima.

Ümberringi on kõik kottipime, muud kui üks walguse punkti kasmawad ifka suuremaks ja selgemaks. Kui tal mitte õnneks ei lähe, patrioni nüüd ruttu rõõpa külge kinnitada, siis on kõik tema waew asjata olnud ja hirmus õnnetus käes. Weel kord katsub Märt kõigest jõust oma tööga toime saada, ta mässib uueste traadi otsad kruwipea ümber, esimese, teise, kolmanda, neljanda, viienda, kuienda traadi — patron jääb peatama.

Oli ka juba wiimne filmapiik käes. Mõni sada sammu weel eemal näeb Märt rongi laternate paistust, mis kui hirmsa kooli üks filma õõpimeduses kirjgawad, ütle mata kiirusega lähemale kihutades. Ta on nii jõuetu, et ta weel waewalt püsti jalgade peale suudab tõusta. Ta astub tihkudes rõõbastest wälja, astud weel sammu, aga maa kaub jala alt, ta langeb tee sõrmale kraawi. See ei ole küll mitte sügaw, aga sellest uuest põrutamisest langeb raskest haawatud mees minestusse. Weel kuulab ta nagu unenäust rongi murinat, ta kuulab patrioni plahwatust — siis kaub meelemõistus.

3.

Teewahi maha ukse ees, keset tuule ja tormi lõõtsumist seists teewahi naene, ta kuulatas ja wõitis. Otselui ravanus oli hirmutundmus tema rindu asunud. Mehest ifka weel ei jälgegi! Kas ta pidi sõidumärki andma oodetawale rongile? Ta ei teadnud ju, kas tee omas korras, sest tema mees oli ju tagasi tule mata jäänud. Ta mõttis nõuaks, peatamise märki, punaseid laternaid mastipuu otsas, sinna jätta. Aga mis see kõik aitas! Läbi läinud wagonid — oh Jumal! Ammugi enne pidi ju rong nendega kofku pörkama.

Küll kümme korda minutis arwas ta tagasi tulewa mehe laterna paistust nägema, aga ifka ei olnud see muud kui filmawitirastus; kümme korda minutis arwas ta oma mehe jala astumist kuulma, aga see ei olnud mund kui tema oma wõrepeksmine soontes ja marutuule mõllamine. Seal korraga helisewad läbi õõpimeduse lühike sed miled üksteise järele: sõidurongi hädamärguandmine. Põlwili langes õnnetu ja

nõunta naene maha. Nüüd on õnnetuse silmapilk, nüüd pörfab rong tormist aetud wagonitega wastastifku koku!

Aga ei! Heledaste ja selgeste kõlab pikk otsatu masina wile temale kõrwu. Õnnetust ei wõi seal olla, ta teab, mis see wile tähendab: üks korratu asi tee peal, rongijuht on sellest märku saanud, aga tahab lähemat teadust. Iffa ja ifka kõlab pikk wile jälle uuesti läbi tuule ja tormi.

Kas peab naene, kes ju oma mehe teenistust tunneb ja tarwilisel korral tema asemele astub, kas ta peab rongile wastu jooksuma? Aga seda ta ei wõi teha. Ta teab, et wähem kui poole tunni aja sees teisest küllest rong oodata on, ja ta ei tohi wahimaja ja märgutähti ometi mitte ilma järelewaatamiseta jätta. Ta peab wälja kannatama, ilma et teaks, mis on sündinud.

Masina wile kõlab weel natuke aega ja jääb wiimaks wait; ainult tormituule koha on weel kuulda. Hirmust raugenud tõuseb naene üles ja läheb majasse, kus lapsuke ifka alles rahulifelt magas. Lapse aseme kõrwale langeb ta otsesui krambi kätte põlwili maha palweesse. Rahulifelt magab lapsuke oma asemel, ühtsoodu tiffub seinakell edasi. Ühel tööra tunnil oli Märt ajawiteks kella tilgutise kõrwale kaks paberist wäljalõigatud mehikest seina külge pannud ja nende pealwile jau külge niidi otsad kõitnud. Iga tilkumise juures kummardaswad need paberist mehikejed kordamööda peaga. Kui nüüd meeleheitja nacne neid kujukid nägi, tundis ta hirmu nende ees. Tema arust oli, kui rahaswad nad oma peakummardamisega tema wastu ütelda: „Jah, furnud! Kõit on möödas, ta on furnud! Ära looda enam, otsas kõit!“

Südant lõhestawa waluga kummardas ta oma lapsukese aseme üle, ja lapse rahuline palge oli temale natuke troostiks. Kas see süüra lapsuke, kes nii rahulifelt magas, tõeste juba waeseks lapseks oli jäänud? Heledad kellapaugud ärataswad teda tema rõhutud hingeolekust üles. Telegrahi märguandmise majakesest wahimaja kõrwale tuliwad need paugud. Ta jäi kuulama. Kuus pauku, siis weel kuus pauku. Ühe rongi tulekut sealt küljest, kust tühjad wagonid oliwad

tulnud, anti teada. Ta tõusis üles, pani laterna põlema, pööras ukse lukku ja tõtas wälja mastipuu juure, kus otsas kaks punast laternat põleswad, tulewale rongile peatamise märguks. Mõne minuti järele nägi ta lähinewa rongi tulekid ja kuulis selle wurinat. Siis jäi rong seisma, ja weel enne kui Anna masina juure jõudis, tuliwad talle mehed laternatega wastu, nende ees otsas rongijuht, kes walju healega hüüdis: „Mätas!“

„Mina olen siin, tema naene!“ wastas Anna.

„Kus on teie mees?“

„Mina ei tea!“ hüüdis naene, kes lange tuule pärast kõigest jõuust pidi walju healega rääkima.

„Tema läks teed läbikatsuma, siis tuli lahti peasenud wagonite rong, ja ma ei ole omast mehest enam midagi kuulnud ega näinud. Halastage ometi ja otsige teda taga, ta on wististi õnnetumat surma leidnud!“ Rongijuht ei saanud kosta, ta tundis, kuidas naene tema poole wajuks. Ta oli minestusesse langenud. —

Ametniku käsu peale kanneti naene wahimajasse. Teise käsu peale astuswad mehed ametnikule järele, jala edasiminema, kuna rongijuht pikkamisi järele pidi sõitma, sedamööda kuidas eelminejad laternatega märku annawad. Seft nemad oliwad tulnud ära põgenenud tühje wagonid taga otsima.

Kolm ametnikku jäiwad sinna, üks Mätta asemikuks, kaks telegrahi käftajaks, seft telegrahi riist oli kobe rongi sinna jõudmise juures wahimaja kõrwale kellamajasse fiske pandud. Ühtlast pidiwad nad minestanud naese järele waatama, kes ifka alles liikumata oma asemel maas oli. Üks õnnetus oli teise õnnetuse eest hoidnud; tuulepööris, mis otse jel filmapilgul puud oli maha murdnud, kui Märt Mätas seal kohal oli minemas, oli tee finni pannud, nõnda et omapead sõitja wagonite rong sealt läbi ei peasenud. Meid ei olnud wähem kui 24 killowagonid, enamiste tühjad, mis sinna oliwad jooksnud ja seal rööbestest wälja karanud ja maha murtud puude huniku otfa nagu mäeks koku tormanud.

Sõdurong, mis Märdi pandud patroni plahwatuse läbi

sai hoiatatud, oli veel õigel ajal saanud peatada. Aga asjata otsiti ja hüüti teewahiti, kes patroni oli pannud, kuni teda viimaks teedärest kraawist minestuses leiti.

Ta oli mitu nädalat haigete majas raske haiguse käes maas, siis kui terwis jälle käes, tuli ta tagasi oma wahimajakessse selle südant kosutawa teadmiseaga, et ta oma kohust oli täitnud.

Raudtee walitsuse poolest anti temale tasumist nii hoolsa kohusetäitmise eest ja warsti sai ta aumärgu oma truust nistuse pärast. Tema naene oli omast hirmumisest ta jälle toibunud ja nüüd elawad nad jälle nagu ennegi ise enese arasalgamisega, rahulise meelega ja truust kohusetäitmise hoolega omas ühtsus wahimajakesses.

Vähi elulugu.

Graf Fedor Rostopshin, kes Moskwa linna põlema lastis penna sel ajal kui Bonaparte Napoleon 1812 Moskwa sse tuli, on oma eluloo nii lühidelt ja tuumakalt kirjutanud, et keegi teine seda lühemalt ja paremini enam tehtud ei saa. See elulugu on järgmine:

Esimene peatükk: Minu sündimine. Aastal 1763 märtsikun 23. päeval tulin ma pimedusest selle maailma walgusesse. Mind mõddeti, kaaluti ja risiti. Ma sündisin ilmale, ilma et teada oleks olnud, mis terwis. Ja minu wanemad täna siwad Jumalat, ilma et tead siwad, mis eest. — Teine peatükk: Minu kasvatamine. Mulle õpetati kõiki seltsi asjade ja iga seltsi keelte tundmist. Mõni pidas mind õpetatud meheks, mõni narriks. Minu pea oli üks korratu raamatukogu, mille tarwis mul ise wõti mitte ikka kae pärast ei olnud. — Kolmas peatükk: Minu häda kannatamised. Esite piinas iwad mind minu õpetajad, siis minu hingsepä, kes mulle taapaid tegiwad, mis mulle mitte parajad ei olnud. Pealeselle waewas iwad mind naesterahwad, auuahnus, jooleja haigus ja minu mälestused. — Neljas peatükk: Põu-

sed. Kolme suurt inimlikku ihaldust: wargust, priistamist ja uhkust olen ma ainult teiste juttu järele tunnud ja seega on need mul ikka puudunud. — Viies peatükk: Isesugused eluia osad. Kolmekümneal eluaastal olen ma tantsumele, neljakümneal armastusele, wiiekümneal awalikule armamisele selga pöörnud. Kuuekümneal aastal olen ma mõtlemise seisma jätnud ja seega on minust tark, ehk mis üks ja seefama, enese armastaja saanud. — Kuues peatükk: Minu elukombe pilt. Ma olin kangekaelne kui hobueesel, tujukas kui ellitatud tütarlaps, rõõmsameelne kui lapsuke, laisk kui laiskelajas, tegew kui Bonaparte, ja seda kõik nii kui juhtus. — Seitsmes peatükk: See mis ma olin ja see mis ma oleksin wõinud olla. Ma ei olnud sõbruse ja usalduse wastu mitte tuim; ja kui ma kuldse ajal oleksin ilmale tulnud, siis oleks minust ehk läbi ja läbi hea inimene saanud. — Kaheksas peatükk: Auusad põhjused. Zialgi ei ole ma ühe paarieitumise juures oma nõuuga wabel olnud; iialgi ei ole ma kellelegi üht kofka ega arsti soowitanud, sedamööda ei kellelegi elu kallale tikkunud. — Üheksas peatükk: Mis ma armisaks pidasin. Ma armastas iwad seitskondasid ja lastsin heameelega metsa jalutama. Ma olen ikka ilma tahtuata suur päikese auastaja olnud, ja tema loojaminek on mind ikka wäga turwaks teinud. Wärwidest armastas iwad ma siinist wärwi, sõõtidest elajaliha, joõtidest wärsket wett ja näitemängudest lusti ja nalja mangu. Meeste ja naesterahwa nägudest oliwad mulle meelt mõõda lahke olefuga waimutad nänd. Küürakad inimesed, olgu meeste ehk naesterahwad, oliwad minu meelest iseäranis kenad, mispärast, sellest ei ole ma iialgi aru saanud. — Ümnes peatükk: Mis mulle wastu meelt oli. Wastu meelt on mulle ikka olnud narrid, wedelejad ja kawalaste sobitajad naesterahwad; wastumeelt kõik, mis edewa loomuswastalise olefuga. Ma tundsin meelehaldust meeste ja naestest, kes oma palet wärwidega kaunistas iwad, põlastuse tundmust sünnitas iwad rotid, liööri napsid, üleilmiliste asjade uurimine ja jalestust wihased elajad ja kohtu tallitus. — Wiimne peatükk: Ma ootan surma ilma hirmuta ja

kannatliku meelega. Minu elu oli ühe suure näitemängu sarnane, kus ma kord wägimehe, kord wägiwaldje inimese, kord armastaja, kord õrna isa osa mängisin, aga ei lialgi mitte kawoluse tükkide tegija osa." — Graf Rostopshin suri 30. jaanuaril 1826.

Seda ja teist.

Päikese kaugus. Kui mõtleme, et üks hiiglane oleks, kelle käewars maa pealt päikese peale ulatab, kui ta nüüd oma käe päikese külge pistab, mis ju tulekera on, siis tunneb ta valu, et ta omad sõrmed ära on põletanud, 157 aasta pärast, sest läbikatsumise teel on leitud, et tundmus inimese keha sees 31 meetrit (s. o. umbes 103 jalga) sekundis edasi jõuab. Kui nüüd hiiglane 157 aasta järele valu pärast kisendab, siis kuuluse seda kisendamist päikese peal 13 aasta pärast, sest et heal 340 meetrit (s. o. umbes 1133 jalga) sekundis edasi ruttab.

Paras wastus. Üks arst, kes kui sõnalas mees kuulus oli, juhtus kord ühte seltskonda, kus keegi teda katsus kiusata. „Tohtri herra, teie olete ju tarf mees, kas teie ei võiks mulle ühe küsimise peale kostust anda?“ „Küllap ehk võin ka; mis teie siis teada soovite?“ „Waatte, ainus tohtri herra, minu habe siin suu ümber on juba halliks läinud, kuna juuksed peas mul alles üsna mustad on. Kust see küll peaks tulema?“ Sedamaid kostis tohter: „See tuleb jellest, et teie oma suud alati rohkem olete tarwitanud kui pead.“ Nüüd oli küstjal paras kostus käes.

Käsitirja kaup. Kirjanik: „Siis teie ei taha minu uudisjuttu mitte ära osta?“ Ajalehe toimetaja: „Ei.“ Kirjanik: „Kas teie siis mul kirjamehe tublidust ei arwa olema?“ Toimetaja: „Ei.“ Kirjanik: „Noh, siis laenake mulle ometi üks rubla.“

Kooli- Jütsi takistus. Koolmeister: „Miks sa nii hiljaks jääd?“ Jüts: „Jal oli mind tarwis.“ „Kas isa siis mitte mõnd teist ei võinud tarwitada?“ Jüts: „Ei võinud.“ Koolm.: „Miks mitte?“ Jüts: „Ta andis mulle witsu.“

Tartu apteegi = kauba rohu- ja wärwi-
kaupluse kontor

J. G. Jaure

enne C. Jürgenson & Ko.

Tartus, Nüütlil nultsäs Nr. 6,

soowitab

Apteegi kaupa ja rohud

kui ka oma kuulsad

lõnga ja kanga wärwid

kõige odawama hinna eest.

Tällemüijat saawad iseäranis kõrged protsentid.

☛ Pühapäewadel on kauplus kinni. ☛

J. R. Schramm

Tartus.

Uru = õlle = ja mõdu = pruulhoone

ja linnaõlle-wabrik,

☛ nappiwabrik, ☛

würtsikauba, weini, sigarite

ja mais-asjade kauplus.

Hummalaid ja pruulpiigi.

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

E. G ü n t h e r ' i
enne Martin Bäckleri

w ä r w i p o o d
(Tallinnast.)

Tartus, kaubahoowis № 26,

müib tingimata kõige odavamaga kõiksugu head

lõnga ja kanga wärwid,

Seebi kiwi, willa kraasid ja kuulsaid Steiermarki terase wikatid.

Maalidri wärwid,

kuiwalt ja aururammuga õliga õerutub.

Märnitsed, lakkid, liimi ja pintslid.

Seina- ja kattusepappi wabriku hinnaga.

• 92 an siatoo g u g u y ' s u j a v d

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

J. G. Taure

Tartus Holmi uul. Nr. 14.

Napsi ja likööri wabrik.

Wiina kontorid on Holmi uul. Nr. 2,
10 ja 14, Koolitäre uul. Nr. 35 ja
Aleksandri uul. Nr. 18.

Jällemüüjad saavad odavamalt.